

Ph n b i cách m ng thì đâu còn bi t x u h !

Sáng 14.4 Liên hi p Các h i văn h c ngh thu t TP C n Th đã t ch c trao gi i cho các tác gi tham gia cu c thi th Đ ng b ng sông C u long (ĐBSCL) l n 4 năm 2009. Nh ng bài th Trắng ngh n c a tác gi Hoài T ng Phong, C n Th , tuy đã đ c Ban giám kh o cu c thi ch m gi i nh t (ngày 20-2-2010) đã b lo i, không đ c trao gi i sáng 14-4.

Ông Phan Huy - Ch t ch Liên hi p Các h i văn h c ngh thu t TP C n Th , Tr ng ban T ch c cu c thi đã cho t Tu i tr bi t lí do t i sao:

“Ông Huy cho bi t nguyên nhân không trao gi i nh t cu c thi cho bài th Trắng ngh n là do ban t ch c th y bài th không phù h p v i th l c a cu c thi là ph i vi t v công cu c đ i m i, công nghi p hóa, hi n đ i hóa đ t n c, v phát tri n và h i nh p, cũng nh n i dung và hình th c ngh thu t bài th ch a x ng t m đ trao gi i nh t c a m t cu c thi mang t m khu v c.”

Cách di n t c a Phan Huy, tên cai văn ngh c a ch đ C n th , đ c hi u là, trong bài th Trắng ngh n tác gi Hoa T ng Phong thay vì tô h ng và đi m son cho “đ i m i” thì l i d m gi i bày m u xám c a xã h i XHCN, cu c s ng đói nghèo c a nông dân. Nh ng câu làm khó ch u các cai văn ngh trong bài Trắng ngh n là:

Đ ng b ng quê h ng tôi nh u cái nh t ng m ng i:

S n l ng lúa nh u, vùng cá ba sa l n nh t,

Đ u t văn hóa th p và khó nghèo cũng nh t,

Và cũng dßu, nhßng cô gái lßy chßng xa.

...

Vßng trăng vßa lßn đßbß mây mßa vßn vũ.

Tôi chßt nhß lßn lßi hßn đßu đßi, trăng cũ,

Vßng trăng ngßn hoßi, chßa tßa sáng mßt vùng quê.

Trăng rßm đang lßn mà lßi “bß mây mßa vßn vũ” thì còn gßì là trăng rßm nßa ! Trăng bßng nhßn ! Dân mußn đßc tß do, mußn đßc sßng dân chß, nhßng bßo lßc cßa cßng quyßn đang bao phß ! Nông dân ngày đßm qußn qußt lao đßng, nhßng vßn không đß sßng, con cái thßt hßc, thôn nß phßi xßp hàng đß cho ngßoi ngoßi qußc xem mßt chßn lßa nhß thú vßt!

Trong bài “Xßu hß cũng là tình cßm cách mßng” dßïß đây, đßng trßn tß Tißn phong 15.4 khi tßng thußt cußc trao “gißi thßng thi thß ĐBSCL” đã phßi mßn cß nhßng câu nói cßa K. Marx, cha đß cßa chß thuyßt Cßng sßn và cß Hß Chí Minh, cha đß chß đßc tài toàn trß hißn nay ß VN, đß bißn bßch cho nhßng lßi phß bình cßa mßnh. Nhßng có mßt đßu hßt sßc quan trßng, dù tác giß bißt nhßng không (dßm) nói thßng ra. Đó là, nhßng ngßoi cßm đßu chß đßc tài toàn trß hißn nay đßu có còn bißt xßu hß nßa. Quyßn lßc và tißn bßc đã bß gßy lßng tâm và lòng tß trßng cßa nhßng ngßoi này. Đßi vßi Bßc kinh thì hß nißm thßn chú “16 chß vàng” và “bßn tßt”, còn vßi tß bßn thì hß tung hô Dollar vßn tuß !

Nay Tô Huy Rßa, ßy viên Bß chính trß và Trßng ban Tuyên giáo trung ßng –tßc ngßoi cßm đßu các cai văn nhß trong nßc vßn mß mißng “Làm theo Bác”, trung thành vßi chß nghĩa Marx-Lenin và bßo vß quyßn lßi ngßoi lao đßng... ! Nhßng lòng ông Hßa cũng nhß các ngßoi trong Bß chính trß đã ngußi lßn nhß và vô cßm. Nhßng ngßoi dân bình thßng nhßn xét rßt đßng: Hß chßng còn cách mßng mà chß còn cách mißng mà thôi !

– Tô Huy Rßa đã nhß thß thì Phan Huy cũng không thß làm khác đßc ! Con gißng cha là nhß thß !

Xßu hß cũng là tình cßm cách mßng. Cßn Thß: Sß trao gißi cußc thi thß ‘Trăng ngßn’ Nhßng cußc thi chán ngßn. Vß ‘Trăng ngßn’: Không mßi nhßng lß, hißm

TP - Bài thß Trăng ngßn cßa Hoài Tßng Phong có nhßng câu thß thß này: Đßng bßng quê

hßng tôi nhiåu cái nhåt ngßm ngủi/ Sßn lßng lúa nhiåu, vùng cá ba sa lßn nhåt/ Đåu tß văn hoá thßp và khó nghèo cũng nhåt/ Và cũng đßn đåu, nhång cô gái lßy chßng xa...

Bài thơ Trăng ngủ’n làm tôi nhớ bài thơ Đßa em về nhån mßt quê hßng của Lê Vißt Tßng vißt vào nhång năm 80.

Đßa em về nhån mßt quê hßng nhån nhång mßt ngßi/ Đây khuôn mßt ngßi cåu tôi già trßc tußi/ Sußt đßi cßm cßi/ Con cái có đßa nào hßc hßt cßp ba/ Con cái có đßa nào đßn nßc da/ Nhång đßa lßn theo cha sußt ngày ngoài rußng/ Đßa theo trâu, đßa cày, đßa cußc/ Đßa ß nhà trßn trußng mũi dßi lê thê (...)/ Em có bußn không khi nhìn nhång ngßi thân tôi/ Nhång khuôn mßt sußt đßi/ soi mình trong bßn nßc/ Giá mà em đßc đßc c/ Nhång khuôn mßt cußc đßi (...)/ Quê hßng tôi nghèo và bußn đßn nhßng kia/ Em xußng bßp và cßm con cúi/ Thßi bùng lên và nhen bßp cßi/ Em sß hiåu mßt phßn bußn tßi cßa quê hßng/ Nhång con cúi rßm cháy hßt đêm trßng (...)/ Đßa em về nhån mßt quê hßng/ Đáng lß tôi sß chßn đßa em về trong nißm vui ngày hßi/ Nhång sß lòng mình giß đßi/ Bßi khuôn mßt mßi ngßi sß làm bß đß thßng/ Đßa em về nhån mßt quê hßng/ Xin đßng trách tôi đßa em về nhåm ngày mßa đß/ Khi đßng vào làng có nhång vßng bßn đßt đß/ Có lß đßa ngo ngoe đánh đßc hßi ngßi/ Nåu thßt lòng, em ß lßi cùng tôi/ Cùng nhång con ngßi đåu tßt mßt tßi/ Sau cßn lß ta đßp đßng sßa lßi/ Đß khuôn mßt mßi ngßi trong ngày hßi thßt hßn/ Đß đêm dài thôi chua xót tßng cßn/ Đß hoa khß thời rßng rßng màu tím/ Đß câu hát mßng bông lúa chín/ Lßi xôn xao trong mßi trái tim ngßi...

Bài thơ Trăng ngủ’n của Hoài Tßng Phong đßc Ban Giám khßo trong mßt cußc thi thơ chßm gißi nhåt, nhång rßi tác giß bß vßn đßng rút khßi gißi, rßi bß loßi khßi gißi nhåt, và loßi hßn ra khßi danh sách đßt gißi. Lý do là bài thơ u ám, không phù hßp.

Bài thơ Đßa em về nhån mßt quê hßng của Lê Vißt Tßng không bißt có bß đánh giá là bußn u ám hay không, nhång thuß ßy sinh viên chuyßn nhau chép vào sß tay. Rßi sau đó mßt tß báo cßa Tß Đoàn đßng lßi.

Tình cßm và trách nhiåm cßa tußi trß vßi quê hßng đßc đánh thßc theo nhång cßm xúc nhå thß. Đß rßi tißp theo đó là nhång năm tháng tußi trß hào sßng lên đßng trong nhång Ánh sáng văn hoá hè. Rßi rßng đßng Mùa hè xanh. Rßi cao trào Mùa hè tình nguyßn trong cß nßc, cho mãi đßn hôm nay...

Có nháng så thåt không thå né tránh. Có nháng nåi buån råc rå đå làm bå phóng cåa trách nhiåm, làm trắng hoa nhång khát vång đåi thay. Tuåi trå så ång xå thå nào nåu ta nói våi hå quê nhà hôm nay không còn khó khăn và nghèo đói?

Có bån så không tin, và có bån så tin, không phåi vì cå tin, mà đôi khi chå đå ruång thå thói vô trách nhiåm. Lå nào kå biång låi không tån đång lý do đå lót å cho så vô cåm yên giåc?

Tôi biåt có nhiåu ngåi né tránh så thåt båi så xåu hå vì nhång thành quå kém cåi å đåa phång mình. Điåu này thåt xa lå våi tuåi trå khi chúng ta khuyån khích nhau sång chính tråc và nói låi ngay thiåt.

Đå là lý do mà Tiån Phong, tå báo cåa thanh niên, cåa tuåi trå, đå lên tiång tå đåu cho trång håp bài thơ Trăng ngõn. Không chå vì bài thơ, mà vì måt lå thói tå duy có håi trên đång đåi måi và phát triån.

Marx nói: “Xåu hå là loåi hình nåi giån hång vào bên trong, nåu nhå cå måt dân tåc biåt xåu hå thì nó så mang såc månh cåa måt con så tå thu mình låi đå chuån bå phóng tåi” (Toàn tåp Marx - Engels, NXB Så thåt tåp 1, tr.487).

Nåu nhå nhång ngåi có trách nhiåm å đåa phång biåt xåu hå vì så kém cåi å đåa phång mình thì nhiåu vùng đåt trå phú hào sång cåa đåt nåc đå såm cåt cánh.

Bác Hå luôn đån cán bå phåi Cån, Kåm, Liåm, Chånh. Liåm đi liån våi Så. Så là så xåu hå. Xåu hå là đåc đåm thuåc bån tính ngåi. Biåt xåu hå đå đåu chånh thân tâm cho tåt hån trong đåi sång và trong tå cách quån lý.

Våy xåu hå cũng là tình cåm cách mång. Cå sao phåi né tránh?

(Đoàn Công Lê Huy. Trích : Tiån phong 15.4)

Trăng Ngõn

Mình sinh tôi vào một đêm râm mát a gió ngày xưa,
Lúc chào đời đã là hồn cùng với trăng viên mãn.
Vùng đất nọ có hồn này ru ngủ hoang nhà trống,
Rồi có đến bà mẹ với n, ngoi có c trăn thân.

Tôi là n trong quê mùa nhà cây p với n hoang,
Bây giờ tôi leo lên trâu, không tìm ng ngi xe đi p.
Không biết tôi là bưi đi mua lòng ngi khác,
Nên thua thối c đi vì không th đi là ai.

Ngạc nhiên ra thành, trộm c cu c sng đưa chen,
Mười năm sau chớ a gíi rớ a cho mình thành dân ch.
Là p phen hót bám chân, nhng chót chân quê với còn đó,
Tôi tranh thủ nhng tháng hè, thích với đi thăm quê.

Bè bạn theo đuôi trâu một thời, mình c nhìn tôi,
Tìm ng tôi thoát khỏi p ngài, nhn nh hóa b m.
Tôi nhìn với hồn nhiên cớ a đám bạn xưa thêm quá,
Cng một chút phù hoa đâu thêm là tâm hồn.

Mình là n với quê bè bạn cũ là i với ng hồn,
Gái m m i bây giờ đã là y chng, trai hai m m i đòi với.
Cô bạn xưa nách con ngang nhà mua ch u r m u,
Đôi mắt m m t m t th i b n là n ngó bàn chân.

Xóm bên sông nh u cô gái rớ i quê,
Với thăm nhà xênh xang là hàng nh u.
Vài căn nhà xây, đi đi nh nhng đng t n báo nh u,
Khí s c m t vùng quê sao nghe có chút bụi ngùi.

Đng bng quê hồn ng tôi nh u cái nh t ng m ngùi:
S n là ng lúa nh u, vùng cá ba sa là n nh t,
Đu t vẫn hóa th p và khó nghèo cũng nh t,
Và cũng d n đ u, nhng cô gái là y chng xa.

Tôi Sao Bài Thơ ‘Trăng Nghe’ Bè Lười?

Tác Giả: Âu Dáng Th&

Thứ Bảy, 17 Tháng 4 Năm 2010 07:35

*Cháp tái buán ra nhìn bán nác cô đán,
Váng trắng váa lên đã bá mây máa ván vũ.
Tôi chát nhá lán lái hán đáu đái, trăng cũ,
Váng trắng nghe n hoái, cháa táa sáng mát vùng quê.*

Hoàng Táng Phong